

ผลการประชุมคณะกรรมการมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช สมัยสามัญ ครั้งที่ ๕๖
ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ตั้งแต่วันที่ ๑๘ - ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๖

*****

ข้าราชการดังกล่าวได้เข้าร่วมการประชุมเสร็จสิ้นแล้ว และสรุปผลการประชุมได้ดังนี้

๑. การประชุมอย่างไม่เป็นทางการ ในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ มีจำนวน ๒ เรื่อง คือ

๑.๑ การดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อแก้ไขปัญหามาตรการ SPS ระหว่างสมาชิก (Ad hoc Consultation) ประธานฯที่ประชุมได้รายงานให้ที่ประชุมรับทราบความคืบหน้าเกี่ยวกับแนวทางการจัดตั้ง Ad hoc Consultation ตามที่ผู้ประสานงาน (Stewards) ได้แก่ ประเทศสวีเดน เซอร์แลนด์ บราซิล สหรัฐอเมริกา อาร์เจนตินา และปากีสถาน ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขร่างการดำเนินงานของ Ad hoc Consultation ในประเด็นต่างๆ โดยผู้ประสานงานได้ดำเนินการปรับปรุงย่อคำและความหมายที่ใช้ให้รัดกุมยิ่งขึ้นในหัวข้อย่อที่สำคัญคือ ๑) แนวทางในการดำเนินการ (Nature of Procedure) ของกระบวนการ Ad hoc Consultation ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยที่จะเน้นให้ใช้กระบวนการสมัครใจ (Voluntary process) ในการเข้าสู่กระบวนการ Ad hoc Consultation ๒) ความโปร่งใสและการรักษาความลับในการดำเนินงานของคณะทำงานเฉพาะกิจ (Transparency and Confidentiality) ๓) บทบาทของผู้ไกล่เกลี่ย (Facilitator) ๔) ระยะเวลาดำเนินการในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ และ ๕) ความสอดคล้องกับกระบวนการอื่นที่คล้ายคลึงกันและกำลังอยู่ในการพิจารณาภายใต้องค์การการค้าโลก นอกจากนี้ ประธานฯยังได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ฝ่ายกฎหมายขององค์การการค้าโลกได้แจ้งให้ทราบว่า คณะกรรมการ SPS/WTO ไม่สามารถดำเนินการสิ่งใดนอกเหนือจากเดิมที่จะก่อให้เกิดพันธะทางกฎหมายได้ ดังนั้น ร่างการดำเนินงาน Ad hoc Consultation จะไม่ใช่คำว่า “shall” เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ ประธานฯที่ประชุมได้มอบหมายให้ผู้ประสานงานทั้ง ๕ ราย รวบรวมข้อคิดเห็นจากประเทศสมาชิกในแต่ละหัวข้อภายหลังจากที่ได้มีการปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำมาพัฒนาใช้เป็นเอกสารหลักประกอบการพิจารณาในการประชุมคณะกรรมการ SPS ครั้งที่ ๕๗ ที่จะจัดให้มีขึ้นในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๖

๑.๒ มาตรฐานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS-Related Private Standards) ที่ประชุมหารือถึงคำจำกัดความของมาตรฐานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัย (SPS-Related Private Standard) ซึ่งประธานฯที่ประชุมได้ทำความเข้าใจกับที่ประชุมว่า คำจำกัดความของมาตรฐานเอกชนจะเป็นเพียงคำจำกัดความเชิงปฏิบัติการ (Working Definition) เท่านั้น ไม่ได้เป็นคำนิยามทางกฎหมาย (Legal definition) แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งนี้ ประเทศจีนได้เสนอคำจำกัดความของมาตรฐานเอกชนให้ที่ประชุมพิจารณา ดังนี้ “SPS-related private standards are sanitary and phytosanitary requirements developed and/or applied by a private body and/or a non-governmental entity” อย่างไรก็ตาม ประเทศสมาชิกยังคงมีความเห็นที่แตกต่าง โดยเฉพาะในประเด็นของข้อกำหนดและการปฏิบัติตามด้วยความสมัครใจ (Requirement versus voluntary) เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาเห็นว่ามาตรฐานเอกชนถือเป็นเรื่องของความสมัครใจ จึงไม่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดใดๆ และยืนยันที่จะไม่ยอมรับในคำจำกัดความที่มีคำว่า “requirement” ตามที่ประเทศจีนเสนอ ขณะที่ประเทศสมาชิกอื่น เช่น จีน และเบอร์ลิช เห็นว่า มาตรฐานเอกชนมีลักษณะเป็นเรื่องของทั้งความสมัครใจและข้อกำหนด (Requirement on market access) เนื่องจากหากผู้ส่งออกไม่ปฏิบัติตามก็ไม่สามารถจำหน่ายสินค้าได้

เนื่องจากที่ประชุมยังไม่สามารถหาข้อยุติร่วมกันในประเด็นของข้อกำหนดความได้โดยฉันทามติ (Consensus) ประธานฯจึงขอให้ประเทศสมาชิกจัดส่งความเห็นเพิ่มเติมให้ฝ่ายเลขานุการเพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

๒. การประชุมคณะกรรมการ SPS สมัยสามัญ ครั้งที่ ๕๖ ในวันที่ ๒๑ - ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖
สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๒.๑ ผู้แทนประเทศออสเตรเลียรายงานให้ที่ประชุมทราบความคืบหน้าเกี่ยวกับการยกเลิก Australian Quarantine and Inspection Service (AQIS) โดย Australian Department of Agriculture, Fisheries and Forestry จะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ เกษตร ประมง ป่าไม้ การผลิตอาหาร และความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศ

๒.๒ ผู้แทนประเทศญี่ปุ่นรายงานกรณีสารกัมมันตภาพรังสี (Nuclear Power Plant Accident) และยืนยันว่าทางการสามารถควบคุมสถานการณ์ได้

๒.๓ การเสนอข้อกังวลทางการค้าระหว่างประเทศ (Specific Trade Concerns)

ฝ่ายเลขาธิการประชุมแจ้งให้ประเทศสมาชิกที่ต้องการเสนอข้อกังวลทางการค้าต่อที่ประชุมยึดหลักการเสนอเอกสารล่วงหน้า ๑๐ วันทำการอย่างเคร่งครัด (๑๐ days rule) โดยในการประชุมครั้งนี้ มีข้อกังวลทางการค้าเสนอในที่ประชุมเป็นเรื่องใหม่ ๔ เรื่อง และเรื่องเดิม ๑๑ เรื่อง มีประเด็นที่น่าสนใจ คือ

- สหภาพยุโรปแสดงข้อกังวลกรณีจีนห้ามนำเข้า Phthalate ซึ่งเป็นสารที่ทำให้ภาชนะเกิดความอ่อนตัว โดยขอให้จีนทำการประเมินความเสี่ยงในเรื่องดังกล่าว

- สหรัฐแสดงข้อกังวลกรณีฝรั่งเศสห้ามการใช้สาร Bisphenol A (BPA) ซึ่งเป็นสารที่ใช้ในผลิตภัณฑ์บรรจุอาหารและเครื่องดื่ม เช่น ขวดนมทารก โดยขอให้มีการทำการประเมินความเสี่ยงทางวิทยาศาสตร์และแจ้งเวียนมาตรการให้ประเทศสมาชิกทราบ

- รัสเซียแสดงข้อกังวลต่อมาตรการตรวจสอบสุขอนามัยของสินค้านำเข้าบางประเภทของสหภาพยุโรป

- อาร์เจนตินาแสดงข้อกังวลกรณีอินเดียจำกัดการนำเข้าสินค้าแอปเปิล แพร์ และส้ม

- อินเดียแสดงข้อกังวลกรณีการกำหนดค่า MRLs ยาฆ่าแมลงของสหภาพยุโรปที่เข้มงวดมาก โดยไม่มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์รองรับ

- อินเดียแสดงข้อกังวลกรณีญี่ปุ่นกำหนดค่า MRL ของสารตกค้าง ethoxyquin ในกุ้งที่ ๐.๐๑ ppm ในขณะที่ Codex อนุญาตที่ ๓ ppm

- เปรูแสดงข้อกังวลต่อกรณีกฎระเบียบ Novel Food ของสหภาพยุโรป

- สหรัฐฯ สหภาพยุโรป ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แสดงข้อกังวลต่อมาตรการห้ามนำเข้าเครื่องในวัว สุกร และสัตว์ปีก (white offal) ของเวียดนาม

- จีนแสดงข้อกังวลต่อมาตรการการปิดท่าด่านนำเข้าของประเทศอินโดนีเซีย

๒.๔ การดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อแก้ไขปัญหามาตรการ SPS (ตามรายงานข้อ ๑.๑)

๒.๕ มาตรฐานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (ตามรายงานข้อ ๑.๒)

๓. การหารือทวิภาคีกับประเทศคู่ค้า ในระหว่างการประชุมคณะกรรมการ SPS/WTO ผู้แทน มกช. ได้มีการหารือกับประเทศคู่ค้า ดังนี้

๓.๑ การหารือทวิภาคีกับประเทศสหรัฐอเมริกา

คณะผู้แทนฝ่ายสหรัฐฯ นำโดย Jane Doherty, Director, Sanitary and Phytosanitary Affairs, USTR ขอหารือทวิภาคีกับไทยในประเด็นสาร Ractopamine โดยผู้แทนสหรัฐฯ แจ้งให้ผู้แทน มกช. ทราบว่าได้รับทราบข้อมูลจากคณะเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศของไทยที่เดินทางไปสหรัฐฯ ว่า ขณะนี้

ฝ่ายไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กำลังอยู่ในระหว่างการเตรียมการพิจารณาแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตาม Codex MRLs ซึ่งผู้แทนสหรัฐฯแสดงความพอใจในท่าทีดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ผู้แทนฝ่ายไทยได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า หากประเทศไทยจะมีดำเนินการให้มีการปฏิบัติตาม Codex MRLs แล้ว จะต้องใช้ระยะเวลา เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวจะต้องผ่านกระบวนการในการแก้ไขกฎหมายภายในประเทศ รวมไปถึงกระบวนการสื่อสารและทำความเข้าใจกับผู้บริโภคและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าว เพื่อป้องกันมิให้ประเด็นดังกล่าวกลายเป็นประเด็นการเมืองดังเช่นที่เคยเกิดขึ้นในประเทศอื่น ซึ่งผู้แทนสหรัฐฯเห็นด้วยว่าเป็นเรื่องสำคัญ

๓.๒ การหารือทวิภาคีกับกลุ่มสหภาพยุโรป

ผู้แทนสหภาพยุโรป (Han Joostens, Directorate-General for trade) ได้ขอหารือกับผู้แทนฝ่ายไทยในประเด็นต่างๆดังนี้

๓.๒.๑ ขอให้ประเทศไทยพิจารณาปรับปรุงประกาศที่ได้แจ้งเวียนองค์การการค้าโลกเกี่ยวกับประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่องเงื่อนไขเพิ่มเติมกรณีโรคคว่ำบ้าสำหรับการนำเข้าโคหรือซากโคเข้าราชอาณาจักรในประเด็นเรื่องของการขายสินค้าปลอดภัยที่สามารถจำหน่ายได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงสถานะความเสี่ยงของโรค BSE โดยขอให้ไทยครอบคลุมสินค้าทุกชนิดตามรายการที่ OIE กำหนด (ปัจจุบันในประกาศของกรมปศุสัตว์ครอบคลุมสินค้าเพียง ๓ รายการคือ Bovine semen and bovine embryos, cattle hides and skins, deboned skeletal muscle meat)

๓.๒.๒ ขอให้ประเทศไทยเร่งดำเนินการในเรื่องการยกเลิกค่าธรรมเนียมการนำเข้าเครื่องในสุกร

๓.๒.๓ ขอให้ประเทศไทยพิจารณากระบวนการรับรองโรงงานส่งออกเนื้อสัตว์ของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปให้เป็นแบบระบบ (system audit)

๓.๓ การหารือทวิภาคีกับประเทศออสเตรเลีย

ผู้แทนออสเตรเลีย (Stephen McMillan จากกระทรวงต่างประเทศ และ Bill Matthews จากกระทรวงเกษตร ประมง และป่าไม้) ได้ขอหารือกับผู้แทนฝ่ายไทยในประเด็นของการส่งออกผลิตภัณฑ์พืชสวนมายังประเทศไทย โดยเฉพาะความเป็นไปได้ในการกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีการอื่นนอกเหนือวิธีการควบคุมด้วยความเย็น (Cold Treatment) อาทิ เช่น การฉายรังสี หรือ การใช้เมทิลโบรไมด์

ผู้แทนฝ่ายไทยได้ชี้แจงให้ออสเตรเลียทราบว่าประเด็นดังกล่าวทั้งสองฝ่ายได้เคยมีการหารือหลายครั้งในการประชุม EWG-TH-AUS ซึ่งฝ่ายไทยมีนโยบายปรับลดการใช้เมทิลโบรไมด์ รวมทั้งสารเคมีอื่น โดยจะพิจารณาการใช้สารดังกล่าวในกรณีที่ไม่มีความเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตาม การจะใช้วิธีการกำจัดศัตรูพืชแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับ associated pest ที่มีในสินค้าพืชสวน รวมไปถึงประสิทธิผลในการกำจัดศัตรูพืช ทั้งนี้ได้แจ้งให้ฝ่ายออสเตรเลียประสานเรื่องดังกล่าวโดยตรงกับกรมวิชาการเกษตรซึ่งเป็นหน่วยงานกลาง (NPPO) ของประเทศไทย

๓.๔ การหารือทวิภาคีกับประเทศญี่ปุ่น

ผู้แทนญี่ปุ่น (ประกอบด้วยผู้แทนจากกระทรวงเกษตรและกระทรวงการต่างประเทศ) ได้ขอหารือกับผู้แทนฝ่ายไทยใน ๒ ประเด็นหลักคือ

๓.๔.๑ เร่งรัดขอให้ไทยส่งคณะผู้แทนไปตรวจสอบพื้นที่การส่งออกผลส้มเพิ่มเติมของญี่ปุ่นในเขตจังหวัดมิเอะ (Mie Prefecture)

๓.๔.๒ ขอเพิ่มพื้นที่การผลิตผลส้มเพื่อส่งออกจากประเทศญี่ปุ่นในเขตจังหวัดฟูกูโอกะ (Fukuoka Prefecture)

ทั้งนี้ ผู้แทนฝ่ายไทยรับที่จะนำเรื่องดังกล่าวประสานให้กรมวิชาการเกษตรทราบ นอกจากนี้ได้ขอให้ญี่ปุ่นเร่งรัดการพิจารณาเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขกระบวนการปลูกในไร่ปลูกของไทยให้เป็นไปตามสากล (๗๐ องศาเซลเซียส นาน ๑ นาที) รวมทั้งการส่งออกใส่สติกส์เย็น แข็งแรงไปยังญี่ปุ่น ซึ่งได้ส่งเจ้าหน้าที่มาตรวจประเมินระบบของประเทศไทยในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖

๓.๕ การหารือทวิภาคีกับประเทศอินโดนีเซีย

ผู้แทนฝ่ายไทยได้หารือกับผู้แทนอินโดนีเซียประจำองค์การการค้าโลกโดยขอให้อินโดนีเซียเร่งรัดการเดินทางมาตรวจสอบระบบในสินค้าหอมแดงของไทย ตามที่กรมวิชาการเกษตรได้ยื่นขอทำเขตปลอดศัตรูพืชสำหรับหอมแดง (PFA) ไปยังหน่วยงานด้านกักกันพืชของอินโดนีเซีย ซึ่งผู้แทนอินโดนีเซียประจำองค์การการค้าโลกรับที่จะเร่งติดตามความคืบหน้าในเรื่องดังกล่าวและจะแจ้งให้ฝ่ายไทยทราบความคืบหน้าต่อไป

จากผลการประชุมดังกล่าว มกอช. เห็นควรส่งรายงานให้กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมประมง และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาทราบ เพื่อจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

*****

ที่มา : กลุ่มความตกลงสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและอื่นๆ
กองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร